

UNGE UDEN JOB OG UDDANNELSE 3. november 2018

DEBATINDLÆG

Parkeret på sidelinjen: De glemte unge

Skrevet af

Lars Andersen
Direktør

Hver syvende af de unge i Danmark er hverken i uddannelse eller i job. Det drejer sig om i alt 170.000 unge mellem 15 og 29 år. Vi står her med en gruppe unge mennesker, som er i fare for at blive tabt, allerede inden arbejdslivet er kommet i gang.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Siden 2013 er beskæftigelsen steget med mere end 200.000 personer i Danmark. Det går godt, og fremgangen har medført et stort fokus fra politikere og erhvervsorganisationer på flaskehalse, mere udenlandsk arbejdskraft og senere tilbagetrækning. Der er dog en stor gruppe, som vi har glemt i arbejdsgivernes iver efter mere arbejdskraft.

Hver syvende af de unge i Danmark er hverken i uddannelse eller i job. Det drejer sig om i alt 170.000 unge mellem 15 og 29 år og mere end 115.000 unge, der har været ude i mere end et halvt år. Det er paradoksalt, at mens det går fremad i dansk økonomi, så falder gruppen af unge på kanten ikke.

Vi står her med en gruppe unge mennesker, som er i fare for at blive tabt, allerede inden arbejdslivet er kommet i gang. Det er dybt problematisk.

En oplagt fejltolkning af tallene er, at det er fordi, der er kommet flere flygtninge og indvandrere til Danmark. Ser man på de personer, der har gået i en dansk grundskole, så er gruppen stadig på mere end 125.000 unge, der hverken er under uddannelse eller i arbejde. Derfor er det vigtigt, at diskussionen ikke kun bliver et spørgsmål om flygtninge og integration.

Dykker vi længere ned i gruppen, så kan vi se, at størstedelen ikke har en uddannelse. Mange kræfter har de senere år været sat ind på at hjælpe unges overgang fra folkeskolen og videre til ungdomsuddannelserne med reformer af folkeskolen, erhvervsuddannelserne og gymnasierne.

Senest har man lavet en reform af de forberedende tilbud, den såkaldte FGU-aftale, der træder i kraft i 2019. Her samles de forskellige forberedende tilbud, som findes i dag, til en samlet uddannelse, der skal give de unge en samlet vej ind til de forskellige tilbud.

Det er vigtigt at sikre overgangen fra grundskolen til ungdomsuddannelserne, men det er tilsyneladende ikke tilstrækkeligt. Næsten alle af unge uden uddannelse har faktisk været i gang med en uddannelse, men er faldet fra. Derfor er det en bunden opgave at sikre, at vi kan fastholde de unge, når de kommer ind på uddannelserne. Her er der flere håndtag, der kan skrues på.

Regeringen har de sidste mange år sparet massivt på samtlige uddannelser. Siden 2015 har regeringen kørt sine grønthøsterbesparelser, og det betyder, at uddannelserne i Danmark bliver beskåret med omkring 12 pct. over årene i alt. Det svarer til mere end 4 mia. kr. i 2021 sammenlignet med 2015.

Det gør det ikke nemmere for de enkelte uddannelsesinstitutioner at fastholde de unge, når der bliver sparet så dybt. Mange aktiviteter, der har fokus på at fastholde de unge, er i fare for at blive sparet væk.

Når lærerne får mindre tid til den enkelte elev i undervisningen og til at give feedback, så kan det øge risikoen for frafald.

Et andet sted, hvor vi kan blive bedre og sikre, at flere gennemfører deres uddannelse, er på lærepladserne. Lige nu står vi og mangler omkring 10.000 lærepladser i virksomhederne. Selv inden for fordelsuddannelserne, der er de uddannelser, som bl.a. erhvervslivet har peget på, hvor de mangler arbejdskraft, er der unge, der mangler en læreplads. Det er langt fra godt nok.

Ifølge analyser fra Rockwoolfondens forskningsenhed er der et stort potentiale ved at inkludere de udsatte unge på arbejdsmarkedet. Udsatte unges manglende uddannelse og lavere arbejdsmarkedstilknytning har livslange konsekvenser for de unge selv og koster samfundet 12-15 mia. kr. om året. I Rockwoolfondens analysen er der set på de unge i aldersgruppen 25 til 29 år, som to år i træk hverken er i job eller under uddannelse.

Den store gruppe af unge, som ikke er i uddannelse eller job bør være et wakeup call. Vi kan som samfund ikke leve med, at tusindvis af unge er på kanten af samfundet. Det er deres muligheder, der bestemmer Danmarks fremtid.

Konturerne på arbejdsmarkedet tegner allerede et billede af, at det er svært at klare sig som ufaglært. I løbet af de sidste 20 år er antallet af ufaglærte job i Danmark blevet halveret. De unge, der i dag står udenfor, er bagerst i køen, når jobbene skal besættes.

Det er derfor vigtigt, at vi sætter fokus på at få de unge, der i dag står uden for job og uddannelse, i spil. De, der ikke har en uddannelse, skal have en uddannelse eller opkvalificeres. For unge, der har en uddannelse, skal vi fokusere på redskaber, der giver erhvervserfaring, der kan hjælpe dem i fast arbejde. Der er al mulig grund til at flytte det politiske fokus mod de glemte unge på sidelinjen

Bragt i Berlingske d. 3. november 2018